

In memoriam

In Jonkvrouwe A. Baronesse van Harinxma thoe Slooten, die ons op 11 september van dit jaar ontviel, verloor het Rijksmuseum een van zijn meest toegewijde medewerkers. Vele jaren had zij te kampen gehad met een ziekte, die haar krachten ondermijnde en haar het werken steeds moeilijker maakte. Zij heeft de strijd met blijmoedigheid van geest en bewonderenswaardig vertrouwen in de toekomst gestreden. Haar belangstelling in het Rijksmuseum bleef daarbij onverflauwd. Tot kort voor haar overlijden was zij nog in gedachten bezig met de inrichting van onze nieuwe zalen, een facet van het museumwerk, dat als geen ander haar liefde had. Nog in april had zij na maandenlange gedwongen afwezigheid, ondanks haar slechte gezondheid, de energie kunnen opbrengen de behulpzame hand te bieden bij de nieuwe inrichting van onze zalen met Delfts aardewerk.

Van dit hernieuwde contact met haar collega's en met de haar zo vertrouwde museumstukken genoot zij oprecht. Hoezeer had zij gehoopt, dat dit weer het begin zou betekenen van een regelmatige werkzaamheid aan het museum. Het is anders gelopen. Haar toestand maakte al spoedig weer verpleging in een ziekenhuis noodzakelijk en na een langdurig ziekbed kwam een einde aan dit leven, dat zo zeer door ziekten was geplaagd. Freule van Harinxma had zich na haar schooltijd op het schilderen toegelegd. Zij stelde ten toon bij Van Lier en Santee Landweer en ook op de tentoonstelling 'Kunst van Heden', die in 1939 in het Rijksmuseum werd gehouden, waren schilderijen van haar hand te zien. Een enkele maal schilderde zij een portret, maar stillevens hadden haar voorkeur. In de etstechniek was zij eveneens werkzaam en het Rijksprentenkabinet bezit een prent met een dood muisje, die zij op 22-jarige leeftijd etste. Gaandeweg moet het haar echter duidelijk geworden zijn, dat haar levensweg uiteindelijk in andere richting zou leiden. Het schilderen bevredigde haar niet voldoende en zij was kritisch genoeg – ook tegenover zichzelf – om in te zien, dat een uitvoerende kunstenaar over meer talent en inspiratie moest kunnen beschikken, dan haar gegeven waren. Na de oorlog vond zij toen haar levensvervulling in het Rijksmuseum. Opgegroeid in een milieu waar sinds generaties de dagelijkse con-

frontatie met kunstwerken als vanzelfsprekend was, begiftigd met een fijn gevoel voor kleur en compositie, was zij als van nature voorbestemd voor de museumloopbaan. Met deze gaven heeft zij dan ook – hoezeer ook gehandicapt door haar slechte gezondheid – spoedig in het Rijksmuseum haar plaats gevonden. Achtereenvolgens was zij werkzaam in de ceramiek-, zilver- en meubelafdeling. Haar fijne smaak deed zich hierbij steeds gelden. Zij schroomde niet, daar waar zij vond dat het pas gaf, haar overtuiging met klem naar voren te brengen en wanneer jongeren in hun jeugdige overmoed wat al te onbesuisd van leer trokken, kon zij hen met enkele welgekozen woorden op hun plaats zetten. Voor de aan haar zorgen toevertrouwde voorwerpen stond zij onvermoeid op de bres. Zij strekte er haar zorgen over uit als waren het haar eigen liefste bezittingen. Maar wel in geen onderdeel van het museumvak kon Freule van Harinxma haar persoonlijkheid zo uitleven als bij het opstellen van de museumvoorwerpen. Haar schilders-oog kwam haar daar eerst recht te stade. Talrijk zijn de vitrines en zalen, die in meer of mindere mate van Freule van Harinxma's talenten op dit gebied getuigd hebben, of nog getuigen. Voor allen, die haar in haar werk van nabij hebben medegemaakt, leeft haar geest bij uitstek dáár voort.

TH. H. LUNSINGH SCHEURLEER